

nálezů, příklady významných objektů a nálezů), chybí snad jen názorné zobrazení plochy výzkumu a kvantitativní analýza nálezů (kolik čeho), i tak přispívá k odůvodnění realizace archeologického výzkumu v očích veřejnosti a jistě i investora stavby.

Za samostatnou zmínku jistě stojí použití motivačního literárního příběhu Danielem Stolzem. V poslední době

totiž dochází k jeho renesanci. Často jej v obdobném stylu používá i archeolog J. Turek. Lze říct, že oba autoři našli postřorchovský styl dostatečně lehký co do čtivosti a přitom plastický k povzbuzení představivosti a plný konkrétního obsahu. Podobně jako u kresebných, modelových a 1 : 1 rekonstrukcí archeoparků jde o pro nás významnou nastolenou představu o dávné minulosti,

kteřou můžeme testovat našimi interpretacemi archeologických nálezů. Proto má literární příběh i v této knize význam větší než jen popularizační.

Celý text souběžně provází výborný anglický překlad. Jeho využití je mnohonásobnější než zpřístupnění textu anglicky mluvícím cizincům. Díky různým stupňům obecnosti práce s archeologickými

daty (od konkrétní lokality přes region a vybrané části pravěku našeho území až po hypotetickou rekonstrukci literárním příběhem) může sloužit i jako text k výuce angličtiny pro archeology.

Daniel Stolz: Černínské archeologické střípky. Svědectví podzemního archivu o životě našich předků. Hořovice, 97 s.

Radomír TICHÝ

Jens Lüning (ed.): Die Bandkeramiker

V rámci staršího zemědělského pravěku představuje hned první kultura s lineární keramikou z počátku neolitu v porovnání s dalšími obdobími pravěku solidní pramenou základnu. To umožnilo redaktorovi pozoruhodného sborníku a specialistovi na dané období profesoru Jensi Lüningovi z katedry archeologie Goetheho Univerzity ve Frankfurtu zabývat se prezentací nositelů kultury s lineární keramikou veřejnosti. Protože se jedná o archeologickou kulturu rozšířenou ve své době (zhruba 5500 až 5000 BC) i na našem území, jde o téma zajímavé i pro nás. Ze sborníku je více než jasné, že německá archeologie dávno překročila svoje exaktní popisné artefaktní schéma směrem k „public archaeology“ a myšlenkově propojila aktivitu „nadšenců pro pravěk“ s archeology, a to dokonce z univerzitního prostředí. Teprve tak vzniká „celá“ archeologie, ze které není třeba vyčleňovat zvlášť archeologii experimentální nebo pro veřejnost, jak je tomu zatím v českém prostředí. Téma sborníku má ještě jeden, a v případě recenzenta subjektivní, vztah k předloženému tématu. Přesně o deset let dříve, než

vznikl prezentovaný německý projekt jsem s našimi studenty stavěl základní sídelní jednotku kultury s lineární keramikou (viz REA1/2000).

O čem tedy pojednává německý sborník? V Heppenheimu v Hessensku ve dnech 18. – 27. 6. 2004 uspořádal editor se skupinou dvaceti studentů archeologie a dalšími spolupracovníky dobrovolnou „akční výstavu“, která předvedla různé stránky života prvních zemědělců. V těchto dnech ji pod širým nebem tvořila různá stanoviště (jako stěna ze slámy ke střelení lukem) a stanová hala o ploše 200m² pro případ špat-

ného počasí. Součástí akce byl, z našeho pohledu odvážný, pochod ulicemi. Z tohoto pohledu šlo tedy o akci silně se přibližující návštěvníkovi.

Do textu sborníku bylo zahrnuto více než obsahovala témata jednotlivých „stanovišť“, protože je trvalejším zaznamenáním celé akce. Začíná vysvětlením pojmů a problematiky, přibližuje pěstování plodin a chov dobytka (pole a zahrady, tvůrci kulturní krajiny, prales mýcený kamennými sekery, pole s obilím, žně a sýpky, mnoho práce s domácími zvířaty), lov a rybolov (pomocí luku, šípů, udice, sítí a harpuny), kuchyni doby kamenné (denní chleba, drcení a prosívání zrna, mletí, pečení v povrchových i zahloubených pecích, vaření, pečení, dušení, grilování), tzv. dlouhé neolitické domy (velké i malé vesnice, stavba domu), význam keramiky, řemeslo a hudbu v mladší době kamenné, smrt a pohřbívání (a tajuplné rituály), význam tradice předků, keramické figurky – idoly. Právě ty byly podkladem „ke světové premiéře“, kdy se sborník rozsáhle věnuje odvážnému tématu oblečení včetně klobouků, účesu, ozdobám, taškám a vakům.

Na základě ryté výzdoby a malování figur či doplňků (jako jsou „křesla“ nebo pokrývky hlavy) interpretuje autor hierarchii společnosti.

Jednotlivá témata jsou hojně podložena archeologickými nálezy, ale i experimenty, které tento tým provedl pro uvedenou prezentační akci, a rekonstrukcemi. Zde je možno uvést nápadité nahrazení přítomnosti živého dobytka dvojrozměrnými deskovými figurami nebo náznak stavby dlouhého neolitického domu. Na druhé straně je z uvedeného patrné, že „velké“ experimenty a stavby rekonstrukcí zůstanou nedostižným ideálem (dlouhý dům kultury s lineární keramikou ještě nebyl postaven z odpovídajících materiálů).

Uvedená akce prezentovaná v tomto sborníku slouží jako významné definování hypotéz nebo nejednoznačných interpretací. V tom je její velký význam. Je třeba ocenit odvahu autora i tvůrců, kteří se při prezentaci nositelů kultury s lineární keramikou ocitli tváří v tvář neodborné veřejnosti, ale učinili mnoho i pro archeology.

Jens Lüning (ed.): Die Bandkeramiker. Erste Steinzeitbauern in Deutschland. Verlag Marie Leidorf 2005

Radomír TICHÝ